

Gemeenteraadsverkiezingen 2018

Memorandum Natuurpunt Gent werkgroep Damvallei

Op zondag 14 oktober worden de nieuwe gemeenteraden verkozen.

Voor Natuurpunt Damvallei het uitgelezen moment om met alle democratische politieke partijen rond de tafel te zitten. We deden dit tussen januari en april 2018 op basis van een uitgebreide tekst met voorstellen en suggesties. We vonden bij de 5 politieke partijen een zeer geïnteresseerd gehoor. Sommige gesprekspartners wilden zelfs onmiddellijk met onze voorstellen aan de slag. Het voorliggend document werd verfijnd en ingekort op basis van deze vruchtbare gesprekken en wil bijdragen aan de totstandkoming van de verkiezingsprogramma's en dus ook het gemeentelijk beleid tijdens de volgende legislatuur.

De afgelopen legislatuur waren voor de Damvallei en voor onze vereniging een periode van sterke groei. De oppervlakte beheerde natuur groeide aan tot +/- 130 ha en het aantal gezinnen dat lid is van Kern Damvallei tot maar liefst 550. Met enkele belangrijke publicaties (o.a. fotoboek, nieuwe wandelfolder) en met tal van druk bijgewoonde activiteiten maakten we het natuurgebied en de gemeente bij een ruim publiek bekend. De Damvallei is in de wijde omgeving een begrip geworden.

Een belangrijk kenmerk van onze werking is altijd de dialoog met tal van actoren geweest: vissers, landbouwers, grondbezitters. Ook met gemeente en politieke partijen zijn we de afgelopen jaren rond tal van thema's in dialoog gegaan. Soms als de spreekwoordelijke luis in de pels maar altijd met een constructieve houding en met het gemeenschappelijk belang voor ogen. Meer dan ooit willen we wegen op het gemeentelijk groenbeleid in al zijn aspecten.

Grote achilleshiel van het gemeentelijk beleid blijft de ruimtelijke evolutie. We zagen het waardevolle natuurgebied steeds meer omsingeld worden door nieuwe lintbebouwing, kmo-zones, recreatieve ontwikkelingen, een fitnessclub vestigde zich zelfs op enkele meters afstand van een Europees beschermde poel. De kern van Destelbergen groeit steeds meer vast aan het grootstedelijk gebied. Opportuniteiten om het landelijke karakter Destelbergen te beklemtonen door bv. de groene entree van beide gemeentes meer in de verf te zetten werden tot nu toe te weinig aangegrepen. De Damvallei werd al doorsneden (door twee autosnelwegen) en wordt nu ook steeds meer omsingeld. Het mag zich met recht en rede een van de meest versnipperde Vlaamse natuurgebieden noemen. U vindt in onze tekst enkele voorstellen, ook quick wins om deze problematiek aan te pakken.

Inhoud

Verdere Uitbouw Europees topnatuurgebied de Damvallei.....	2
Schelde.....	4
Ruimtelijke (wan)ordering.....	5
Mobiliteit.....	6

Verdere Uitbouw Europees topnatuurgebied de Damvallei

De Damvallei is een Europees en meervoudig beschermd natuurgebied (o.m. habitatrichtlijn, VEN, gewestplan en GRUP grootstedelijk gebied Gent). Het kreeg dit statuut op basis van de hoge aanwezige natuurwaarden. Voor bepaalde organismen (planten, libellen) is de Damvallei een van de enige plaatsen in ons land waar ze nog voorkomen. Toch is de concurrentie met andere ruimtegebruikers en kandidaat-kopers soms groot. In de Damvallei is de belangrijkste ruimtelijke problematiek verpaarding, vertuining en verrommeling. Door Natuurpunt aangekochte natuur wordt optimaal beheerd en zo veel mogelijk opengesteld voor zachte recreatie.

Onze voorstellen:

- ✓ Behoud of verhoging van de gemeentelijke **aankoopsubsidie**: tijdens de afgelopen legislatuur groeide de beheerde oppervlakte verder tot +/- 130 hectare. Binnen de aankoopperimeter konden we belangrijke aankopen doen. Ons streven naar een groot aaneengesloten en robuust gebied wordt stilaan werkelijkheid. Exacte prognoses maken is moeilijk daar de markt snel kan evolueren, maar een voorzichtige raming op basis van voorbije jaren leert dat we een mogelijke groei mogen verwachten van **xx h**ectare.
- ✓ Uitbreiding **aankoopperimeter**: terwijl de groenpool Gentbrugse Meersen-Damvallei (afgebakend in het GRUP grootstedelijk gebied Gent) op Gents grondgebied al grotendeels gerealiseerd is, willen we ook op het grondgebied van Destelbergen en Heusden een tandje bijsteken. Om op alle opportuniteiten te kunnen ingaan, willen we de afbakening van onze aankoopperimeter op korte termijn uitbreiden tot de grenzen van de Groenpool.
- ✓ **Uitbouw natuurlijke verbindingen**: we vragen aan de gemeente om te werken aan de versterking van natuurlijke verbindingen tussen het visiegebied (aankoopperimeter) en de omgeving. De weinige verbindingen met het kasteelparkengebied ten noorden van de steenweg, op heden bedreigd door verdere lintbebouwing langs de steenweg en verkaveling van grote parktuinen, moeten absoluut worden behouden.
- ✓ Partnerschap tussen Natuurpunt en de gemeente bij de **zacht-recreatieve uitbouw** van de Groenpool Gentbrugse Meersen/Damvallei (GRUP grootstedelijk gebied Gent): dit kan o.m. bij de uitbouw van de in het GRUP voorziene portalen en de door de Vlaamse Waterweg voorziene voetgangers-/fietsersbruggen over de Schelde. Aangezien we via deze weg een massa fietsers en wandelaars kunnen verwachten is het belangrijk om dit in nauw overleg te doen, rekening houdend met kwetsbare plaatsen maar ook

met opportuniteiten voor bv. onze horeca. Ook de recente toetreding tot het Regionaal Landschap biedt hier belangrijke opportuniteiten.

- ✓ Behoud of uitbreiding van het **ecologisch bermbeheer**: de steeds bloemrijkere wegbermen van de gemeente fungeren nu al als lintvormige verbindingsgebieden voor tal van planten en dieren.
- ✓ **Uitdoofbeleid weekendverblijven**: we pleiten voor een kordate maar menselijke aanpak gericht op het op termijn volledig uitdoven van de laatste weekendverblijven in het gebied.
- ✓ **Overstortproblematiek vs. waterkwaliteit**: enkele keren per jaar – bij zware regenval – worden de waterlopen van de Damvallei (Slote, Damsloot) plots geconfronteerd met massale lozingen van afvalwater via de overstorten. We vragen aan de gemandateerde gemeenteraadsleden om er bij TMVW/Farys op aan te dringen om deze overstorten die in dit Europees beschermd natuurgebied niet op hun plaats zijn prioritair aan te pakken.

Schelde

We zijn verheugd dat Destelbergen steeds het Natuurpunt standpunt heeft gesteund. Het voorstel van Natuurpunt is een voorstel dat natuurlijkheid en veiligheid combineert met het maximale behoud van de getijdenwerking (eb en vloed). Bevaarbaarheid is hierbij niet langer een doelstelling zoals ook aangegeven door de huidige voogdijminister. De megalomane plannen om een sluis te plaatsen met het oog op het mogelijk maken van pleziervaart werden afgeketst dankzij de gezamenlijke standpuntinname van de gemeente Destelbergen, stad Gent, Natuurpunt en enkele andere verenigingen. Een compromis tussen alle partijen lijkt nu in de maak.

Onze voorstellen:

- ✓ We vragen aan alle partijen dat ze zich blijvend scharen achter ons standpunt: **behoud van de getijenschelde** en blijven ons verzetten tegen harde recreatie (bv. gemotoriseerde boten) in het gedeelte van de Schelde dat deel uitmaakt van de groenpool.
- ✓ Met W&Z kunnen mogelijkheden worden onderzocht om de **natuurwaarden in de Scheldemeander nog beter te ontwikkelen**: openmaken en aantakken van oude meanders is een idee dat we zeker steunen. We vragen aan de gemeente om dit mee te ondersteunen.
- ✓ **Fiets- en wandelbruggen**: we vragen aan de gemeente om in nauw overleg met Natuurpunt de doordachte aanleg van deze bruggen te bepleiten. Deze zouden bv. kunnen komen ter hoogte van de Prikstraat en de Scheldedijk/Meersstraat (Heusden) zodat ze zouden aansluiten op fiets- en wandelassen in de Gentbrugse Meersen.

Ruimtelijke (wan)ordening

Het loont de moeite om de satellietopnames van de gemeente van de jaren 1960 tot nu toe met elkaar te vergelijken: alleen al in de afgelopen legislatuur zouden er volgens het zittend college maar liefst 700 nieuwe woningen bijgekomen zijn. En wonen is nog maar één aspect van tal van ruimtelijke ontwikkelingen (sport en recreatie, kmo-zones,...).

Onze voorstellen:

✓ **Bescherm onze zonevreemde natuur:**

Enkele evoluties in de omgeving van het natuurgebied baren ons ernstige zorgen. De Damvallei is een extreem versnipperd natuurgebied: gevierendeeld als het is door twee snelwegen. De weinige bestaande verbindingen met andere natuurgebieden (zoals de laatste open verbindingen langs de Dendermonde Steenweg (o.m. ter hoogte van de kastelensite aan de Hellegatstraat) moeten absoluut behouden blijven, liefst zelfs worden versterkt.

We vragen om naar analogie met de Ruimtelijke Uitvoeringsplannen (RUP) zonevreemde bedrijven, zonevreemde woningen en zonevreemde sport ook werk te maken van de zonevreemde natuur in de gemeente. Het gaat o.m. om Ferrarisbossen (d.w.z. al bos op de Ferrariskaart van 1777) dat in de jaren 1970 helaas een harde bestemming kreeg. De toenmalige visie op ruimtelijke ordening is ondertussen door voortschrijdend inzicht totaal achterhaald. De gemeente kan samen met enkele andere gemeenten een pioniersrol spelen bij de uitrol van het door de Vlaamse regering goedgekeurde Vlaams Beleidsplan Ruimte. Momenteel wordt gewerkt aan de optimalisatie van de instrumenten (grondenruil, planschade, planbaten) om dit ambitieuze plan te realiseren.

In afwachting van het Vlaams regulerend kader vragen we dat de gemeente inzet op verdichting van de kernen en een moratorium oplegt op vergunningen in slecht gelegen woon- of woonuitbreidingsgebieden (bv. zonder nutsvoorzieningen, riolering) of in zonevreemde natuur (zoals het resterende kasteelpark Ter Burcht). We vragen dat de gemeente zeker niet in afwachting van het nieuwe wettelijk kader versneld allerlei ontwikkelingen wil stimuleren waar we snel spijt zullen van krijgen.

✓ **Stringent handhavings- en vergunningenbeleid.** Natuurpunt vraagt dat oneigenlijk ruimtegebruik van planologisch 'groen' stringent wordt gehandhaafd en niet vergund en/of geregulariseerd wordt.

Mobiliteit

We waren verheugd dat de gemeente ons jarenlange pleidooi om de Scheldekant te knippen heeft gevolgd. Het dreigende ontstaan van een sluipteggen om te ontsnappen aan het drukke verkeer van de steenweg werd op die manier afgeblokt. Ook het creëren van een fietsstraat in de Kerkham en het leiden van alle verkeer naar de nieuwe sporthal via de Koedreef waren zaken die Natuurpunt in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2012 succesvol bepleitte. Enkele potentieel zeer gevaarlijke situaties voor wandelaars en fietsers werden op die manier voorkomen. In nauw overleg met de fietsersbond en in aanvulling op hun memorandum doen we o.a. de volgende voorstellen:

Onze voorstellen:

- ✓ Werk verder aan veiligheid **voor fietsers en wandelaars in het wandelpadennetwerk** in de Damvallei. Het natuurgebied vormt in toenemende mate een attractiepool voor recreanten (wandelaars, fietsers, MTBers ...). Te verwachten valt dat dit ook in de toekomst nog zal toenemen door o.a. het inrichten van de zogenaamde toegangspoorten. Tegelijkertijd zien we dat belangrijke delen van het wegennet binnen de perimeter van het natuurgebied steeds meer gebruikt worden voor zoeken/of sluipteggen, wat leidt tot groeiende onveiligheid en een toenemend aantal conflicten tussen gebruikers. Het verhogen van de veiligheid voor zwakke weggebruikers (fietsers, wandelaars), recreanten en bezoekers van het natuurgebied, gaat ook hand in hand met het verhogen van de belevingswaarde. We schoven in een afzonderlijke nota meerdere quick wins naar voor (Damvalleistraat, Meersakkerstraat, Stapsteenweg...).
- ✓ **Een mobiliteitsplan voor planten en dieren:** we stellen voor om te investeren in faunapassages (bv. tunnels onder de snelwegen en drukke wegen) die prioritair kunnen worden aangelegd op plaatsen waar vaak verkeersslachtoffers (pad, egel, steenmarter, vos, eekhoorn,...) worden gevonden. Om autobestuurders te attenderen op de toenemende aanwezigheid van allerlei wilde dieren in het gebied dienen borden te worden geplaatst die waarschuwen voor overstekende reeën, dit samen met zogenaamde 'wildspiegels'. Prioritair kan dit gebeuren aan de Reinaertweg en langs het groene gedeelte van de Dendermondsteenweg.
- ✓ **Snelheidsregimes:** veralgemeend invoeren zone 30 waar geen aparte fietspaden zijn. Concreet impliceert dit binnen de perimeter van het natuurgebied alle wegen, behalve de Reinaertweg. Ook de Kerkham kan integraal zone 30 worden zodat het voordeel van het nemen van deze short-cut voor autoverkeer verdwijnt. Een eventuele knip in de Kerkham – met bussluis - kan zelfs alle doorgaand verkeer laten wegnemen zodat hier een aangename fiets- en wandelas tussen het Reinaertpark, de sportfaciliteiten en het natuurgebied ontstaat.